

SAFT – Çocuk ve gençlerin güvenli İnternet kullanımı için

Günümüzde İnternet; aranılan bilgiye ulaşmak, oyun oynamak, arkadaşlık etmek ya da yeni arkadaşlar bulmak konusunda isteyenlere sonsuz olanaklar sunmaktadır. Ama aynı İnternette bu hoş buluşma yerlerinde, verilen ilginç bilgilerin yanı sıra, açık saçık pornografi ve ırkçılık propagandası da bulunmaktadır. Başka bir deyişle İnternette sunulan her şey çocuklar için uygun değildir. Peki daha güvenli bir İnternet yaratmak mümkün mü? Mümkün ise bu nasıl olacak? Filtre mi takılacak yoksa kurallar ve sınırlamalar mı getirilecek? İnternetin bu yararlı ve yararsız olan taraflarını çocuklar ve gençler nasıl algılıyorlar? Çocuk ve gençlerin bu İnternet alışkanlıklarına karşı bir yetişkin olarak – anababalar, öğretmenler ya da boş zamanları değerlendirme görevlileri gibi – bizim tutumumuz ne olacak? SAFT bu ve bunun gibi sorular üzerinde bir diyalog'un başlatmasını ve bir tartışmanın açılmasını istemektedir.

SAFT – Safety Awareness, Facts and Tools çocuk ve gençlerin güvenli İnternet kullanımları için olan bir Avrupa projesidir. Biz İnternet kullanımının yararları ve tehlikeleri konusunda bilinci artırmak, çocuklara, gençlere, anababalara ve öğretmenlere gerekli öğütleri vermeyi amaçlıyoruz. Bu yolda çalışmalarımızın birisi şu anda elinizde tuttuğunuz bu rehberdir. Ayrıca biz 9 ve 16 yaşları arasındaki çocuk ve gençlere ve ana babalara sorduğumuz sorularla, çocuk ve gençlerin İnterneti kullanma alışkanlıkları ile İnternetin içeriğini nasıl algıladıklarına ilişkin kapsamlı bir araştırma da yaptık. İsveç, Norveç, Danimarka, İzlanda ve İrlanda da toplam 8 000 kişiyle mülakat yapıldı.

Medierådets "Medya Kurulu" Çocuk ve gençlerin medya durumları ile medyanın yaptığı etkilere ilişkin sorunlarla uğraşmaktadır. Görevimizin kapsam alanı içine örneğin; film, televizyon, video, bilgisayar oyunları ve İnternet gibi resimli olan medya girmektedir. Medierådet hükümete bağlı başbakanlıkta görev yapan bir komite olup SAFT organizasyonun İsveçli ortağıdır.

Daha fazla bilgi almak ister misiniz? SAFT'ın web.sitesini ziyaret edebilirsiniz: www.medieradet.se

Medierådet • Regeringskansliet • 103 33 Stockholm • 08-405 1000

AB Komisyonunun İnternet Action Plan programınca finanse edilmektedir. Bu rehber; Aftonbladet.se, Bitos, Eniro, IT-Företagen, Lunarstorm, Microsoft & TeliaSonera temsilcilerinden oluşan bir çalışma grubu ve SAFT işbirliği içinde hazırlanmıştır.

Kısaca özetleyecek olursak:

1. Çocuğunuz İnternet'i keşfederken sizde onunla beraber olun.
2. Çocuğunuzla İnternet hakkında konuşun.
3. Çocuğunuza etik ve ahlak kurallarına uymayı telkin edin
4. İnternet'in nasıl kullanılacağı konusunda anlaşın.
5. Kendisi hakkında kişisel bilgileri vermemesi konusunda çocuğunuz uyarın.
6. Çocuğunuzun İnternet'te tanıştığı ona yabancı olan kişilerle yalnız başına buluşmasına izin vermeyin.
7. İnternet'ten alınan bilgilerin sahte olabilecekleri konusunda çocuğunuz aydınlatın.
8. Çocuğunuzun merakını da kırmamaya çalışın.
9. Kanaatinize göre yasal olmadığına hükmettiğiniz bilgi ve olayları rapor edin.
10. İnternet sorununun üstesinden gelmede teknik çözümler bir destek bir kolaylık olabilir.

www.medieradet.se

Çocukları İnternet'te sörf yapan anababalara on altın öğüt

S A F T
www.medieradet.se

Turkiska

Çocukları İnternet'te sörf yapan anababalara on altın öğüt

İnternet; bilgi alınan, arkadaşlık edilen, ve boş zamanlarda eğlenilen bir yerdir. Günlük yaşamda – hoş olmayan bir şey olursa – burada verilen on altın öğüdün anababa olarak size destek olması amaçlanmaktadır.

Çocuğunuz yeni teknik konusunda ve İnternet'te sörf yapmada sizden ilerde bile olsa şunu unutmayın ki normal yaşamın kuralları, normları, hoş tarafları ve tehlikeleri konusunda siz hala ondan çok daha uzun tecrübeye sahipsiniz.

1. ÇOCUĞUNUZ İNTERNET'İ KEŞFEDERKEN SİZDE ONUNLA BERABER OLUN.

İnternet'i birlikte keşfetmeniz hem çocuğunuz hem de sizin için çok yararlıdır. Hoş ve uygun olan siteleri birlikte bulmaya çalışınız. Bu şekilde davranmakla çocuğunuzun İnternet'te sörf yaparken karşılaştıklarını ileri yaşlarda bile sizinle rahatça konuşabilme güvenini ona vermiş olacaksınız.

2. ÇOCUĞUNUZLA İNTERNET HAKKINDA KONUŞUN.

Yetişkinler İnternet'i genel olarak banka işlemleri ya da bir seyahat için yer ayırtma işlemleri gibi yararlı olan işler için kullanırlar. Çocuklar ise İnternet'i tamamen ayrı amaçlar için kullanırlar. Çocuğunuzun ne yaptığını bilmek için onunla konuşun. Hangi sitelerin onun favori siteleri olduğunu, buralarda neyin heyecan verici neyin hoş olduğunu anlamaya çalışın. Ara sıra da olsa çocuğunuzun yanında “staj” yapmanızın ileriye dönük çok yararlı olacağını da unutmayın. Gördüklerinizden hemen korkuya kapılmayın ve çocuğunuzla da kınamayın.

3. ÇOCUĞUNUZA ETİK VE AHLAK KURALLARINA UYMAI TELKİN EDİN

Toplumda geçerli olan ama yazılı olmayan etik ve ahlak kuralları İnternet'te de geçerlidir. İnternet'te insanın “anonim” olmasına sığınarak bazen yüz yüze gelindiğinde asla söylenmeyecek olan sözcükleri yazarak etik ve ahlak kurallarının sınırları zorlanabilir. Bu nedenle size nasıl davranılmasını istiyorsanız sizinde başkalarına öyle davranmanız gerektiğini vurgulayınız. İnternet'te de hangi sözcüklerin, hangi hitap şekillerinin nasıl bir konuşma tonunun kullanılabileceği belli etik kurallarına bağlıdır.

4. İNTERNET'İN NASIL KULLANILACAĞI KONUSUNDA ANLAŞIN

İnternet'in kullanımı konusunda ailenizde hangi kuralların geçerli olacağına karar verin. Bizim burada verdiğimiz ve değişik önerileri içeren listeyi kullanabilirsiniz. Ele alınacak konular arasında şunlar bulunabilir örneğin;

- Kimlik bilgilerinin (Ad soyad, adres, telefon numarası, e-posta v.b.) nasıl kullanılacağı
- Söyleşi “chat” yaparken, e-posta, ICQ/Messenger kullanırken nasıl davranılacağı
- Hangi sitelere ya da ana sayfalara girilebileceği, hangilerine girilemeyeceği

Çocuğunuzun okulunda gittiği sınıfta bu konunun konuşulup tartışılmasını telkin edin. Unutmayın ki okulda ve sınıfta İnternet'in nasıl kullanılabileceğine ilişkin ortak kuralların bulunması çok yararlıdır.

5. KENDİSİ HAKKINDA KİŞİSEL BİLGİLERİ VERMEMESİ KONUSUNDA ÇOCUĞUNUZU UYARIN

İnternet'teki bir çok siteye girebilmek, sitenin verdiği hizmetlerden yararlanabilmek için bazen kişisel bilgilerin verilmesi gerekmektedir. Bu bilgiler bazen güvenlik nedeniyle bazen hizmetin alınabilmesi için gerekli olmaktadır. Çocuğunuzun ne zaman ve hangi kişisel bilgileri verebileceği konusunda uyarın.

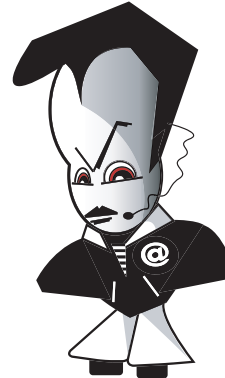
Uygulayacağınız basit bir kural ise çocuğunuzun ev adresini, gittiği okulun adını, kendi ve sizin telefon numarasını ya da kendi fotoğrafını izniniz olmadan vermemelidir.

6. ÇOCUĞUNUZUN İNTERNET'TE TANIŞTIĞI ONA YABANCI OLAN KİŞİLERLE YALNIZ BAŞINA BULUŞMASINA İZİN VERMEYİN

İnternet, başkalarıyla buluşma, arkadaşlık kurma ve onları tanıma konusunda olumlu bir yerdir. Ama hoş olmayan, hatta tehlikeli olabilecek durumlardan kaçınmak için çocuğunuzun ona yabancı olan kişilerle yanında anababası ya da onun güvendiği kişiler olmadan buluşmasına izin vermeyiniz.

7. İNTERNET'TEN ALINAN BİLGİLERİN SAHTE OLABİLECEKLERİ KONUSUNDA ÇOCUĞUNUZU AYDINLATIN.

Çocuklar ev ödevlerini yapmak için İnternet'e başvurumaktadırlar. Kendi ilgi alanlarına giren konularda buldukları sitelerden bilgi almaktadırlar. Bu bilgileri biraz seçerek almalı gerektği konusunda onları uyararak gerekmektedir. Bilgiyi veren kaynağı hemen kabul etmeyip verilen bilgilerin doğruluğunu değişik şekillerde nasıl kontrol edebileceğini çocuğunuza gösterin bunu anlamasını sağlayın.

8. ÇOCUĞUNUZUN MERAKINI DA KIRMAMAYA ÇALIŞIN

Çocuğunuz şüphesiz ki hem ona hem de size itici gelecek sitelerle karşılaşacaktır. Buna örnek olarak açık saçık pornografi ile ırkçılık gösterilebilir. Bir şeyi unutmayın “yasak meyva baldan tatlıdır” örneğinde olduğu gibi çocuğunuz da yasak olan sitelere girecektir. Böyle durumlardan yararlanıp konuyu onunla konuşun ve İnternet kullanım kurallarını hayata geçirin.

Çocuğunuzun yaşı ilerledikçe onun ihtiyaçları da değişecektir. Unutmayın ki çocuğun bilgi alma hakkı artarken aynı zamanda onun kritik düşünme yeteneği de gelişecektir.

9. KANAATİNİZE GÖRE YASAL OLMADIĞINA HÜKMETTİĞİNİZ BİLGİ VE OLAYLARI RAPOR EDİN

Çocuğunuzun İnternette karşılaştığı ve çok olumsuz reaksiyon gösterdiği bir sayfa veya site olursa, o site ya da sayfanın yasal olup olamayacağına karar veremeye çalışınız. Eğer yasal olmadığı kanatine varırsanız tavsiyemiz bu durumu polise ihbar etmeniz olacak. Ayrıca karşılaştıklarınızın zararlı veya uygun olmadığı kanatine de varacak olursanız bu durumu ya İnternet bağlantısını evinize getiren operatöre ya da “İnternet ve çocuklar” konusuyla uğraşan kişilere rapor ediniz. Böyle bir durumda, bir yetişkin olarak sizin yardım edebileceğinizi ve etmek istediğinizi çocuğun bilmesi önemlidir.

SAFT'ın www.medieradet.se web sitesinde gerekli ihbar ve bildirimleri yapabilmek için polisin, İnternet operatörlerinin, İnternet ve çocuklar konusuyla uğraşan resmi makam ve organizasyonların bu işle ilgili bölümlerinin bağlantılarını bulacaksınız.

10. İNTERNET SORUNUNUN ÜSTESİNDEN GELMEDE TEKNİK ÇÖZÜMLER BİR DESTEK, BİR KOLAYLIK OLABİLİR

Çocuğunuzun hangi sitelerde sörf yaptığını hangi sitelere girip çıktığını kontrol edebilecek ve engelleyecek olanaklar vardır. Web okuyucusunun “kayıt defteri” ne bakarak hangi sayfaların ziyaret edildiğini anlamak ve bu sayfalara giriş olanağını, önüne -bir tür- filtre koyarak engellemek mümkündür. Bu yol tam güvenli değildir ve bunu aşmak veya başka bir şekilde yine aynı sayfaya ulaşma imkanı da maalesef vardır. Bu ve buna benzer engellemeler, çocuğunuz tarafından onun kişisel haklarına yapılan bir tecavüz olarak anlaşılabileceği ve sizinle çocuk arasında bu konuda olabilecek güvenli bir işbirliğini de bozabileceğinin bilincinde olmanız gerekir.

www.medieradet.se sitesinde çocuk ve gençlerin sık sık ziyaret ettikleri kendi sayfaları ya da “chat” söyleşi sayfaları gibi popüler olan buluşma yerlerine ve etkinliklere örnekler bulabilirsiniz.

